

Consilierul Verde al Contabilului

Consilier

- ✓ **Contabilitatea activelor și pasivelor**
- ✓ **Contabilitatea cheltuielilor și veniturilor**
- ✓ **Contabilitatea creanțelor și datoriilor**
- ✓ **Contabilitatea taxelor și impozitelor**
- ✓ **Studii de caz pe domenii de activitate**
- ✓ **Situații financiare anuale**
- ✓ **Contabilitatea operațiunilor în afara bilanțului**

Monografia contabilă a europaletilor

Prin natura sa, europaletul este un ambalaj omologat internațional utilizat în comercializarea mărfurilor.

Paletul este un stand portabil, orizontal, rigid care se folosește la ambalarea mărfurilor unitare, la depozitarea, stivuirea, manipularea și transportul acestora. Standardul european este confirmat prin ștanțarea fiecărui europalet cu simbolul EUR.

Paletul poate fi din lemn, plastic sau hârtie.

În practică, în cadrul tranzacțiilor intracomunitare cu bunuri se regăesc diverse situații, în funcție de strategia comercială a furnizorului și a cumpărătorului. Astfel, paletii pot fi:

- 1) primiți cu titlu gratuit, definitiv, caz în care, în factura emisă pentru vânzarea mărfurilor, este înscrisă doar cantitatea de europaletii, dar fără a fi înscrisă valoarea acestora;
- 2) primiți contracost, caz în care furnizorul înscrie, distinct, în factura emisă pentru mărfurile vândute, cantitatea, prețul unitar și valoarea acestora;
- 3) primiți cu titlu gratuit, temporar, doar pentru manipularea și transportul acestora, caz în care în factura emisă pentru vânzarea mărfurilor este înscrisă doar cantitatea acestora, dar nu este menționată valoarea acestora. În contract sau în factura de marfă se înscrie mențiunea conform căreia paletii sunt returnabili vânzătorului.

Ambalajele, printre care și europaletii care circulă în sistem de restituire, nu se facturează, motiv pentru care nu intră în baza de impozitare a TVA, aspect reglementat prin **art. 286 alin. (4) lit. d) din Codul fiscal**: „Baza de impozitare nu cuprinde următoarele: ..... **d) valoarea ambalajelor care circulă între furnizorii de marfă și clienți, prin schimb, fără facturare;**”.

Dacă din contract sau din factura emisă de furnizor nu rezultă obligația returnării acestora, cumpărătorul din România care, la rândul său, dobândește calitatea de vânzător introduce europaletii în circuitul economic, la comercializarea aceluiași mărfuri.

După deteriorarea acestora, proprietarul din România îi poate comercializa sub formă de deșeuri prin aplicarea regimului normal de taxare prin colectarea TVA utilizând cota standard TVA 19%, dacă vânzătorul este persoană impozabilă înregistrată în scopuri de TVA.

Deși nu mai pot fi utilizați în circuitul economic, paletii de lemn, inclusiv europaletii, nu se încadrează nici la deșeuri, dar nici la materiale lemnoase, astfel încât la livrarea acestora furnizorul din România să fie îndreptățit să aplice măsurile de simplificare cunoscute sub denumirea de taxare inversă.

Măsurile de simplificare reglementate prin **art. 331 alin. (2) lit. b) din Codul fiscal** se aplică strict pentru „livrarea de masă lemnoasă și materiale lemnoase, astfel cum sunt definite prin **Legea nr. 46/2008 – Codul silvic, republicată;**”, fără a se aplica și pentru produsele fabricate din lemn.

De asemenea, din punctul de vedere al TVA, lemnul deteriorat nu intră în categoria deșeurilor pentru care se aplică măsurile de simplificare conform prevederilor **art. 331 alin. (2) lit. a)**: „(2) *Operațiunile pentru care se aplică taxarea inversă sunt:*

a) *livrarea următoarelor categorii de bunuri:*

1. *deșeuri feroase și neferoase, de rebuturi feroase și neferoase, inclusiv produse semifinite rezultate din prelucrarea, fabricarea sau topirea acestora;*
2. *reziduri și alte materiale reciclabile alcătuite din metale feroase și neferoase, aliajele acestora, zgură, cenușă și reziduri industriale ce conțin metale sau aliajele lor;*
3. *deșeuri de materiale reciclabile și materiale reciclabile uzate constând în hârtie, carton, material textil, cabluri, cauciuc, plastic, cioburi de sticlă și sticlă;”*

Exemplul 1: Europaleți primiți cu titlu gratuit:

Societatea Electrocom, persoană impozabilă înregistrată în scopuri de TVA în regim normal în România, achiziționează de la un furnizor stabilit pe teritoriul Bulgariei, înregistrat în scopuri de TVA, diverse mărfuri în valoare totală de 8.500 euro conform facturii emise de furnizor. Pentru cumpărătorul din România, operațiunea reprezintă o achiziție intracomunitară de bunuri, impozabilă în România, pentru care trebuie să aplice regimul de taxare inversă. Mărfurile au fost expediate de către furnizor stivuite pe 6 europaleți.

Modul de stivuire a mărfurilor pe europaleți a fost constatat la momentul recepției bunurilor, cantitatea paleților fiind consemnată în Nota de intrare-recepție. Din verificarea concordanței dintre bunurile recepționate și bunurile facturate s-a constatat faptul că furnizorul din Bulgaria nu a înscris în factura emisă nici numărul de europaleți, dar nici obligația de returnare a acestora.

În acest caz, societatea Electrocom a stabilit la momentul recepției valoarea de piață a europaleților primiți de la furnizor cu titlu gratuit și a efectuat înregistrarea în gestiune a acestora la valoarea de 100 lei/buc. Pe baza recepției efectuate, societatea Electrocom înregistrează distinct în evidența contabilă valoarea justă în lei a celor 6 buc. paleți respectând prevederile **pct. 75 alin. (1) lit. d) și alin. (2)** din Reglementările contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate, aprobate prin **O.M.F.P. nr. 1.802/2014**: „La data intrării în entitate, bunurile se evaluează și se înregistrează în contabilitate la valoarea de intrare, care se stabilește astfel: ..... **d)** la valoarea justă – pentru bunurile obținute cu titlu gratuit sau constatate plus la inventariere.

În cazurile menționate la **lit. d)**, valoarea de aport și, respectiv, valoarea justă se substituie costului de achiziție.”

Societatea Electrocom efectuează, pe baza documentelor justificative, următoarele înregistrări contabile cu privire la recepția mărfurilor, a ambalajelor și a circuitului acestora:

- Achiziția intracomunitară a mărfurilor destinate comercializării cu ridicata. Echivalentul în lei al mărfurilor facturate de către furnizorul din Bulgaria se stabilește în baza cursului valutar euro în vigoare la data emiterii facturii de către furnizorul intracomunitar:

Utilizarea cursurilor valutare la importul de bunuri

Înregistrările contabile privind un import de bunuri (fie că bunurile sunt de natura stocurilor, fie că sunt de natura imobilizărilor corporale) prezintă ca particularitate utilizarea a două cursuri valutare diferite:

- a) **un curs valutar stabilit de BNR** valabil la data transferului riscurilor și beneficiilor asupra bunurilor de la furnizor la cumpărător – curs valabil la data emiterii facturii de către furnizor, curs utilizat în conformitate cu Reglementările contabile aprobate prin O.M.F.P. nr. 1.802/2014.

import
bunuri

Acest curs valutar este utilizat din punct de vedere contabil pentru înregistrarea în contabilitatea beneficiarilor a bunurilor achiziționate în contrapartidă cu înregistrarea datoriei către furnizor, în conformitate cu prevederile punctului 314 alin. (4) din Reglementările contabile aprobate prin O.M.F.P. nr. 1.802/2014:

*„(4) În cazul bunurilor achiziționate însoțite de factură sau de aviz de însoțire a mărfii, urmând ca factura să sosească ulterior, cursul valutar utilizat la înregistrarea în contabilitate este cursul de la data **recepției bunurilor.**”*

De asemenea, potrivit punctului 283 alin. (1) din aceleași reglementări contabile: *„Înregistrarea în contabilitate a intrării stocurilor se efectuează la data transferului riscurilor și beneficiilor.”*

Atenție!

Potrivit Reglementărilor contabile aprobate prin O.M.F.P. nr. 1.802/2014, momentul recepției bunurilor reprezintă momentul transferului drepturilor și beneficiilor de la furnizor la cumpărător. Această recepție este efectuată de cumpărătorul însuși sau de către o terță persoană în numele său (de exemplu, transportatorul) și nu se referă la recepția din accepțiunea românească, conform căreia societatea întocmește documentul intern numit NIR, de îndată ce bunurile au ajuns în incinta sa.

Transportatorul efectuează în numele cumpărătorului, în funcție de condiția de livrare conform INCOTERMS, stabilită de furnizor și beneficiar în prealabil, încărcarea și recepția bunurilor, pe baza facturii primite de la furnizor, întocmind procesul-verbal de recepție și, apoi, descărcarea acestora la locul convenit cu cumpărătorul. Cu această ocazie, vânzătorul îi transferă cumpărătorului atât proprietatea, cât și riscurile și beneficiile asupra bunurilor. Pe toată durata transportului, bunurile se află în proprietatea cumpărătorului, dar în răspunderea transportatorului.

Recepția (transferul drepturilor și beneficiilor de la furnizor la cumpărător, potrivit condițiilor de livrare) poate avea loc pe mare sau într-un port dintr-o anumită țară convenit de ambii parteneri – dacă, spre exemplu, condiția de livrare este FOB portul X. De obicei, la data transferului riscurilor și beneficiilor (la data recepției), furnizorul întocmește factura de livrare către cumpărător. De asemenea, există cursul valutar comunicat de BNR valabil la data fiecărei facturi reprezentând alte cheltuieli atribuibile bunului importat: transport, manipulare, încărcare, descărcare etc.

b) **un curs valutar stabilit de vamă**, pe baza căruia se calculează drepturile vamale de import (taxe vamale, comision vamal, accize, TVA etc.). Acest curs vamal are, așadar, numai rol fiscal.

Din punctul de vedere al TVA achitate în vamă, pe baza declarației vamale de import, gestionarea acestei taxe (stabilirea bazei de impozitare, înregistrarea în contabilitate ca TVA deductibilă, declararea prin decontul de TVA 300 etc.) se face pe baza cursului valutar vamal, potrivit art. 289 și art. 290 alin. (1) din Codul fiscal.

Exemplu privind înregistrarea în contabilitate a unui import de bunuri

La începutul lunii aprilie anul N, societatea ALFA cumpără de la un furnizor cu sediul în China bunuri în valoare de 45.000 dolari. Condiția de livrare INCOTERMS convenită de cei doi parteneri este FOB portul Shanghai, pe vasul denumit „New Wave”. Conform acestei condiții, transferul bunurilor, al cheltuielilor, al formalităților și al riscului de la vânzător la cumpărător se face în momentul în care bunurile au trecut balustrada vasului.

Vânzătorul își îndeplinește obligația de livrare în momentul în care marfa a trecut balustrada vasului, în portul de încărcare convenit. Costurile și riscurile de pierdere și deteriorare a mărfii sunt suportate din acel moment de cumpărător. Termenul FOB implică obligația vânzătorului de vămuire a mărfii pentru export. Acest termen poate fi folosit numai pentru transportul maritim sau pe apele interioare. Așadar, în momentul în care bunurile au trecut balustrada vasului, acestea sunt preluate de către transportator, în numele cumpărătorului. Acestuia din urmă, conform condiției de livrare, îi revine obligația suportării cheltuielilor de încărcare, descărcare, transport, asigurare.

Bunurile sunt transportate pe cale maritimă, iar cumpărătorul intră în posesia lor din momentul în care bunurile sunt încărcate pe navă, în portul convenit cu vânzătorul (Shanghai). În data de 10 aprilie anul N, transportatorul efectuează în numele cumpărătorului atât încărcarea, cât și recepția bunurilor, pe baza facturii emise de vânzător cu această dată (la acest moment, are loc transferul riscurilor și beneficiilor de la vânzător la cumpărător).

Cursul valutar utilizat la data recepției este cursul de schimb al pieței valutare, comunicat de Banca Națională a României, din ultima zi bancară anterioară operațiunii privind recepționarea bunurilor. Astfel, cursul valutar utilizat pentru evaluarea bunurilor recepționate și înregistrarea lor în contabilitate este de 4,10 lei/dolar (acesta fiind, de fapt, cursul de schimb al pieței valutare comunicat de Banca Națională a României în data de 8 aprilie anul N, ultima zi bancară anterioară operațiunii, conform punctului 304 alin. (1) din Reglementările contabile aprobate prin O.M.F.P. nr. 1.802/2014).

Recepția bunurilor se face de către transportator în numele cumpărătorului. La recepție nu se constată diferențe față de cantitatea livrată de vânzător, menționată în factură, moment în care transportatorul confirmă cumpărătorului existența bunurilor solicitate și transmite o copie a facturii primite de la furnizor și o copie a procesului-verbal de recepție. Pe întreaga perioadă a transportului până la predarea bunurilor către cumpărător, acestea se află în proprietatea cumpărătorului și în răspunderea transportato-

Înregistrările contabile privind aprovizionarea bunurilor sunt următoarele:

- În cazul importului de materii prime:

321	=	401	184.500 lei
„Materii prime în curs de aprovizionare”		„Furnizori”	

- În cazul în care se importă un utilaj, nota contabilă este:

223	=	404	184.500 lei
„Instalații tehnice și mijloace de transport în curs de aprovizionare”		„Furnizori de imobilizări”	

2. Plata furnizorului extern în data de 17 aprilie anul N, pentru suma de 45.000 dolari, la cursul valutar de 4,25 lei/dolar (curs comunicat de BNR în data de 15 aprilie anul N). Contravaloarea în lei a sumei plătite în valută este de 191.259 lei (45.000 dolari x 4,25 lei/dolar).

Diferențele de curs valutar nefavorabile, înregistrate la data plății, sunt de 6.750 lei [45.000 dolari x (4,25 lei/dolar – 4,10 lei/dolar)].

- Plata furnizorului:

%	=	5124	<u>191.250 lei</u>
401/404		„Conturi la bănci în valută”	184.500 lei
„Furnizori” / „Furnizori de imobilizări”			
6651			6.750 lei
„Diferențe nefavorabile din diferențe de curs valutar legate de elementele monetare exprimate în valută”			

3. Preluarea efectivă de la transportator a bunurilor, vămuirea și recunoașterea acestora la nivelul costului de achiziție prin înregistrarea tuturor cheltuielilor atribuite bunurilor importate

3.a) În data de 29 mai anul N, se înregistrează transportul pe parcurs extern, la valoarea următoare: (5.000 dolari x 4,60 lei/dolar) = 23.000 lei

Această sumă se include în costul de achiziție al bunurilor importate, conform punctului 8 alin. (6) ultima teză din Reglementările contabile aprobate prin O.M.F.P. nr. 1.802/2014):

- Dacă se importă materii prime:

321	=	401	23.000 lei
„Materii prime în curs de aprovizionare”		„Furnizori” / analitic transportator	

- În cazul importului de utilaje:

223	=	446	18.900 lei
„Instalații tehnice și mijloace de transport în curs de aprovizionare”		„Alte impozite, taxe și vărsăminte asimilate”/ analitic taxe vamale	

- Iar TVA se înregistrează, pe baza exemplarului original al declarației vamale, ca TVA deductibilă (nu se include în costul bunurilor, fiind o taxă recuperabilă de la stat):

4426	=	5121	43.491 lei
„TVA deductibilă”		„Conturi la bănci în lei”	

- Plata taxelor vamale prin bancă:

446	=	5121	18.900 lei
„Alte impozite, taxe și vărsăminte asimilate”/ analitic taxe vamale		„Conturi la bănci în lei”	

3.d) În data de 02 iunie anul N, se înregistrează primirea efectivă în gestiunea societății a produselor importate, prin întocmirea NIR-ului, la cost de achiziție format din următoarele elemente:

- prețul de achiziție de la furnizor, determinat la data recepției bunurilor, de 184.500 lei;
  - cheltuieli transport pe parcurs extern, de 23.000 lei;
  - taxe vamale, de 18.900 lei;
- Total cost achiziție = 226.400 lei.

- În cazul în care se importă materii prime:

301	=	321	226.400 lei
„Materii prime”		„Materii prime în curs de aprovizionare”	

Sau

- În cazul în care se importă un utilaj:

2131	=	223	226.400 lei
„Echipamente tehnologice” (mașini, utilaje și instalații de lucru)		„Instalații tehnice și mijloace de transport în curs de aprovizionare”	

De reținut că, în conformitate cu punctul 94 lit. c) din Reglementările contabile aprobate prin O.M.F.P. nr. 1.802/2014, elementele nemonetare (imobilizări, stocuri) rămân evidențiate în contabilitate și, implicit, în situațiile financiare, la cursul istoric de la data efectuării tranzacției. Acest aspect conduce la faptul că nu se determină diferențe de curs valutar între cursul valutar de la data efectuării fiecărei tranzacții și data intrării efecti-

Modul de calcul, înregistrare și impozitare a diurnei

Salariatul delegat are dreptul la plata cheltuielilor de transport și cazare, precum și la o indemnizație de delegare, în condițiile prevăzute de lege sau de contractul colectiv de muncă aplicabil. Indemnizația de delegare este cunoscută sub denumirea de diurnă.

Potrivit art. 76 alin. (2) lit. k) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, plafonul neimpozabil pentru indemnizațiile și orice alte sume de aceeași natură, altele decât cele acordate pentru acoperirea cheltuielilor de transport și cazare, primite de salariați, potrivit legii, pe perioada delegării/detașării, după caz, în altă localitate, în țară și în străinătate, în interesul serviciului este de:

- > în țară, de 2,5 ori nivelul legal stabilit pentru indemnizație, prin hotărâre a Guvernului pentru personalul autorităților și instituțiilor publice, în limita a 3 salarii de bază corespunzătoare locului de muncă ocupat;
- > în străinătate, de 2,5 ori nivelul legal stabilit pentru diurnă prin hotărâre a Guvernului pentru personalul român trimis în străinătate pentru îndeplinirea unor misiuni cu caracter temporar, în limita a 3 salarii de bază corespunzătoare locului de muncă ocupat.

Plafonul aferent valorii a 3 salarii de bază corespunzătoare locului de muncă ocupat se calculează prin raportarea celor 3 salarii la numărul de zile lucrătoare din luna respectivă, iar rezultatul se multiplică cu numărul de zile din perioada de delegare/detașare/desfășurare a activității în altă localitate, în țară sau în străinătate.

Potrivit art. 76 alineatul (2) litera m) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, regulile de impunere proprii veniturilor din salarii se aplică și pentru indemnizațiile și orice alte sume de aceeași natură, altele decât cele acordate pentru acoperirea cheltuielilor de transport și cazare primite pe perioada deplasării, în altă localitate, în țară și în străinătate, în interesul desfășurării activității, **astfel cum este prevăzut în raportul juridic, de către administratorii** stabiliți potrivit actului constitutiv, contractului de administrare/mandat, **de către directorii** care își desfășoară activitatea în baza contractului de mandat potrivit legii, **de către membrii directoratului** de la societățile administrate în sistem dualist și ai consiliului de supraveghere, potrivit legii, **precum și de către manageri**, în baza contractului de management prevăzut de lege, pentru partea care depășește plafonul neimpozabil stabilit astfel:

- > în țară, de 2,5 ori nivelul legal stabilit pentru indemnizație, prin hotărâre a Guvernului pentru personalul autorităților și instituțiilor publice, în limita a 3 remunerații prevăzute în raportul juridic;
- > în străinătate, de 2,5 ori nivelul legal stabilit pentru diurnă prin hotărâre a Guvernului pentru personalul român trimis în străinătate pentru îndeplinirea unor misiuni cu caracter temporar, în limita a 3 remunerații prevăzute în raportul juridic.

Plafonul aferent valorii a 3 remunerații prevăzute în raportul juridic se calculează prin raportarea celor 3 remunerații la numărul de zile lucrătoare din luna respectivă, iar rezultatul se multiplică cu numărul de zile din perioada deplasării.

Veniturile peste limitele menționate sunt considerate venituri asimilate salariilor.

Notă:

Justificarea sumelor reprezentând transport și cazare se efectuează, după caz, cu factura, biletele de avion sau tren, bonul fiscal pentru combustibil etc., documente care se anexează decontului de cheltuieli menționat mai sus.

Diurna se calculează în funcție de numărul de zile de delegație și se consemnează în Decontul de cheltuieli ca indemnizație de deplasare, fără a mai fi necesar ca angajatul să prezinte documente justificative cu privire la cheltuirea acesteia.

Exemplul 1 – Delegație în interiorul țării

În luna martie anul N, societatea Marion Expert S.R.L. trimite în delegație un salariat pentru încheierea unui contract cu un partener din altă localitate decât cea în care societatea are sediul social. Localitatea de destinație se află la 300 de km distanță, iar delegația urmează să dureze 6 zile. Salariatul primește la plecare un avans de 2.000 de lei pe baza unei Dispoziții de plată către casierie, avans care se înscrie pe verso în formularul Ordin de deplasare.

- Înregistrarea contabilă a avansului:

542	=	5311	2.000 lei
„Avansuri de trezorerie”		„Casa în lei”	

La întoarcerea din delegație, salariatul prezintă următoarele documente:

- bilet de tren dus-întors în valoare de 150 de lei;
- factura de cazare de la hotel în valoare de 600 de lei.

Conform contractului individual de muncă, diurna ce se acordă de către societatea în discuție este de 100 de lei/zi. Se calculează indemnizația de delegare în valoare de 6 zile x 100 lei/zi = 600 lei.

Salariatul restituie avansul necheltuit în valoare de 650 de lei [2.000 lei – (150 lei + 600 lei + 600 lei) = 650 de lei] pe baza documentului Dispoziție de încasare către casierie.

În acest caz, cheltuielile deductibile cu indemnizația de delegare sunt: 6 zile x 50 lei/zi = 300 lei care se înregistrează în debitul contului 625 „Cheltuieli cu deplasări, detașări și transferări”.

Diferența între cheltuielile legale cu diurna și diurna acordată de societate în valoare de 300 lei (600 lei – 300 lei = 300 lei) se consideră venit asimilat salariilor pentru angajat pentru care se recomandă înregistrarea în rulajul debitor al contului 4282 „Alte creanțe în legătură cu personalul”, analitic distinct.

Înregistrările contabile la decontarea cheltuielilor la revenirea din delegația internă sunt:

- Cheltuielile cu transportul, cazarea și indemnizația de delegare:

625	=	542	150 lei + 600 lei +
„Cheltuieli cu deplasări, detașări și transferări”		„Avansuri de trezorerie”	+ 300 lei = 1.050 lei

Practic, salariatul va primi restul de plată obișnuit, mai puțin contribuțiile și impozitul pe venit care i se rețin pentru diurna mai mare pe care o primește conform contractului individual de muncă, tratată drept venit asimilat salariilor.

Salariul net cu diurna acordată peste limita legală este: 1.641 lei.

- Dacă nu s-ar fi acordat diurna peste limita legală, reținerile din salarii s-ar fi înregistrat astfel:

421	=	%	1.226 lei
„Personal – salarii datorate”		4315	750 lei
		„Contribuția de asigurări sociale”	
		4316	300 lei
		„Contribuția de asigurări sociale de sănătate”	
		444	176 lei
		„Impozitul pe venituri de natura salariilor”	

Salariul net fără diurnă ar fi: 3.000 lei – 1.226 lei = 1.774 lei.

Datorită faptului că diurna acordată peste limita legală a fost considerată venit asimilat salariilor, contribuțiile reținute și impozitul au fost mai mari cu 133 lei, exact diferența între salariile nete calculate în cele două situații:

444 „Impozitul pe venituri de natura salariilor”: 204 lei – 176 lei = 28 lei

4315 „Contribuția de asigurări sociale”: 825 lei – 750 lei = 75 lei

4316 „Contribuția de asigurări sociale de sănătate”: 330 lei – 300 lei = 30 lei

Total diferențe: 133 lei.

Exemplul 2 – Delegație externă

Marion Expert S.R.L. trimite în delegație în Austria un salariat pentru a reprezenta societatea la o expoziție ce durează 8 zile.

Organizatorii expoziției vor asigura cazarea și transportul cu avionul al delegaților, urmând să refactureze aceste cheltuieli societății Marion Expert S.R.L.

Salariatul nu primește un avans, dar i se pune la dispoziție pentru diverse cheltuieli, un card bancar al societății.

Societatea decide ca indemnizația de delegare care se acordă salariatului să fie de 100 de euro/zi.

La întoarcere, pe baza extrasului de cont, se constată că salariatul a cheltuit în deplasare din contul societății o sumă de 800 de euro.

Diurna legală conform Codului fiscal și H.G. nr. 518/1995 pentru deplasări în Austria este de: 35 euro x 0,75 x 1,15 x 1,08 x 1,074 x 2,5 = 87,5 euro/zi, valoarea totală fiind de 700 euro (8 zile x 87,5 euro/zi = 700 euro).

Contabilitatea contribuțiilor asigurărilor facultative de sănătate și a pensiilor private

Asigurările de sănătate sunt reglementate de:

- **Legea nr. 95/2006** privind reforma în domeniul sănătății, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Pensiile facultative sunt reglementate de:

- **Legea nr. 204/2006** privind pensiile facultative, cu modificările și completările ulterioare.

Din punct de vedere fiscal, atât regimul asigurărilor facultative de sănătate cât și al pensiilor facultative este stabilit de Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare și de H.G. nr. 1/2016 pentru aprobarea Normelor de aplicare a Codului fiscal, cu modificările și completările ulterioare.

Potrivit Legii nr. 95/2006, angajatorii, persoane fizice sau juridice, pot să încheie contracte de asigurare voluntară de sănătate pentru angajații lor, individual sau în grup, acordate ca beneficii adiționale la drepturile salariale ale acestora, în scopul atragerii și stabilizării personalului angajat.

În cadrul asigurărilor voluntare de sănătate, raporturile dintre asigurat și asigurător, precum și drepturile și obligațiile acestora se stabilesc prin voința părților, sub forma pachetelor de servicii, și sunt menționate în contractul de asigurare voluntară de sănătate.

Legislația fiscală stabilește limite atât în ceea ce privește deductibilitatea cheltuielilor efectuate de către angajator cu primele de asigurare voluntară de sănătate, cât și în ceea ce privește impozitarea contravalorii primelor de asigurare ca avantaje de natură salarială.

Astfel, art. 76 alin. (4) din Codul fiscal prevede:

„(4) Următoarele venituri nu sunt impozabile, în înțelesul impozitului pe venit:

(...)

ș) contribuțiile la un fond de pensii facultative potrivit Legii nr. 204/2006, cu modificările și completările ulterioare, și cele reprezentând contribuții la scheme de pensii facultative, calificate astfel în conformitate cu legislația privind pensiile facultative de către Autoritatea de Supraveghere Financiară, administrate de către entități autorizate stabilite în state membre ale Uniunii Europene sau aparținând Spațiului Economic European, suportate de angajator pentru angajații proprii, în limita a 400 euro anual pentru fiecare persoană;

t) primele de asigurare voluntară de sănătate, precum și serviciile medicale furnizate sub formă de abonament, suportate de angajator pentru angajații proprii, astfel încât la nivelul anului să nu se depășească echivalentul în lei al sumei de 400 euro, pentru fiecare persoană.”

Contravaloarea contribuțiilor la un fond de pensii facultative suportate de angajator pentru angajații proprii, care depășesc plafoanele prevăzute constituie avantaje și se supun impozitării prin cumularea cu veniturile obținute în luna în care sunt plătite.

> Contribuțiile sociale

Art. 142 lit. s) punctul 6 din Codul fiscal prevede că nu se cuprind în baza lunară de calcul al contribuțiilor de asigurări sociale:

- contribuțiile la un fond de pensii facultative,
- primele de asigurare voluntară de sănătate suportate de angajator pentru angajații proprii, cu încadrarea în limitele menționate de 400 euro anual.

Exemplul 1 – Asigurări voluntare de sănătate suportate de angajator

O societate încheie un contract de asigurări voluntare de sănătate pentru salariații săi pentru anul anul N ce prevede plata unei prime lunare de asigurare de 180 de lei/salariat. Angajatorul suportă această primă.

Pentru întocmirea statelor de salarii este necesară determinarea în fiecare lună a sumelor care se încadrează în limitele stabilite ca neimpozabile.

Suma neimpozabilă lunar: 400 euro / 12 luni = 33,33 euro/lună

Un salariat obține în luna martie anul N un venit brut de 3.000 lei.

Curs valutar comunicat de BNR valabil în data de 30 martie este de 4,6576 lei/euro.

Suma neimpozabilă aferentă lunii martie este de 33,33 euro x 4,6576 lei/euro = 153,7 lei.

Diferența de 180 lei – 153,7 lei = 26,3 lei este considerată avantaj și se impozitează la salariat.

Calculul drepturilor salariale aferente lunii martie anul N:

- Venit brut: 3.000 lei,
- Avantaj: 26,3 lei (26 lei).

Venit bază de calcul pentru contribuții sociale: 3.026 lei, din care rețineri:

- CAS: 25% x 3.026 lei = 757 lei
- Fond sănătate: 10% x 3.026 lei = 303 lei

Baza de calcul al impozitului: 3.026 lei – (757 lei + 303 lei) = 1.966 lei

- Impozit: 1.966 lei x 10% = 196,6 lei
- Rest de plată: 3.000 lei – (757 lei + 303 lei) – 197 lei = 1.743 lei

Înregistrarea în contabilitate

- Venitul brut:

641	=	421	3.000 lei
„Cheltuieli cu salariile personalului”		„Personal remunerații datorate”	

- Contribuția asiguratorie de muncă (5.000 lei x 2,25% = 112,5 lei):

646	=	436	113 lei
„Cheltuieli privind contribuția asiguratorie pentru muncă”		„Contribuția asiguratorie pentru muncă”	

- Plata salariului net:

421	=	5121	2.615 lei
„Personal – remunerații datorate”		„Conturi la bănci în lei”	

- Virarea contribuției la asigurarea facultativă:

427	=	5121	300 lei
„Rețineri din salarii datorate terților”		„Conturi în lei la bănci”	

Exemplul 4 – Asigurare voluntară de sănătate pentru persoane ce prestează servicii în baza unui contract de prestări servicii

O societate încheie un contract de asigurare voluntară de sănătate pentru o persoană ce desfășoară activități pentru societate, în baza unui contract de prestări servicii. Primele lunare de asigurare sunt în sumă de 200 lei.

Cheltuielile suportate de societate pentru alte persoane decât proprii salariați, cu asigurările voluntare de sănătate sunt cheltuieli nedeductibile.

Sumele achitate pentru aceste persoane se impozitează potrivit art. 114 alin. (2) lit. a) din Codul fiscal.

În cursul lunii martie, persoana fizică obține venituri din contracte de prestări servicii în sumă de 1.000 lei. Veniturile astfel obținute sunt impozabile potrivit art. 114 alin. (2) lit. g) din Codul fiscal.

Înregistrarea în contabilitate

- Sumele datorate persoanei fizice din serviciile prestate:

621	=	401/analitic colaboratori	1.000 lei
„Cheltuieli cu colaboratorii”		„Furnizori”	

- Primele de asigurare plătite pentru alte persoane către asigurator:

628	=	40/analitic asigurator	200 lei
„Alte cheltuieli cu serviciile executate de terți”		„Furnizori”	

- Plata primelor de asigurare către asigurator:

401/asigurator	=	5121	200 lei
„Furnizori”		„Conturi la bănci în lei”	

427	200 lei
„Rețineri din salarii datorate terților”	

- Contribuția asiguratorie de muncă (4.500 lei x 2,25% = 101 lei):

646	=	436	101 lei
„Cheltuieli privind contribuția asiguratorie pentru muncă”		„Contribuția asiguratorie pentru muncă”	

- Plata salariului:

421	=	5311	2.448 lei
„Personal – remunerații datorate”		„Casa în lei”	

- Virarea contribuției la pensia facultativă în contul bancar al fondului de pensii:

427	=	5121	200 lei
„Rețineri din salarii datorate terților”		„Conturi în lei la bănci”	

Exemplul 6 – Pensie facultativă suportată de angajator

O societate încheie contracte de pensii facultative, în nume propriu, cu plata contribuției de către angajator.

Un salariat are salariul brut de 4.500 lei. Cota de contribuție la schema de pensii facultative plătită pentru fiecare salariat este de 200 lei/lună.

La finele lunii aprilie, cursul valutar comunicat de BNR valabil pentru data de 30.04.anul N este de 4,6490 lei/euro.

Pensie facultativă ce constituie venit neimpozabil: 400 euro / 12 luni x 4,6490 lei/euro = 155 lei.

Sume reprezentând avantaje acordate salariatului: 200 lei – 155 lei = 45 lei.

- Venit brut: 4.500 lei
- Avantaj cuprins în baza de impozitare și contribuții sociale 45 lei

Venit impozabil: 4.545 lei

Rețineri:

- CAS: 25% x 4.545 lei = 1.136 lei
- Fond sănătate: 10% x 4.545 lei = 454,5 lei

Baza de calcul al impozitului: 4.545 lei – (1.136 lei + 455 lei) = 2.954 lei

- Impozit: 2.954 lei x 10% = 295 lei
- Rest de plată: 4.500 lei – (1.136 lei + 455 lei) – 295 lei = 2.614 lei

● Reținerile aferente:

421	=	%	2.309,7 lei
„Personal – salarii datorate”		4315	1.250 lei
		„Contribuția de asigurări sociale”	
		4316	500 lei
		„Contribuția de asigurări sociale de sănătate”	
		444	309,7 lei
		„Impozitul pe venituri de natura salariilor”	
		427	250 lei
		„Rețineri din salarii datorate terților”	

● Contribuția asiguratorie de muncă: $(5.000 \times 2,25\% = 112,5 \text{ lei})$

646	=	436	112,5 lei
„Cheltuieli privind contribuția asiguratorie pentru muncă”		„Contribuția asiguratorie pentru muncă”	

● Plata salariului net:

421	=	5121	2.690,3 lei
„Personal – salarii datorate”		„Conturi la bănci în lei”	

Exemplul 8 – Pensie facultativă

În cadrul unei societăți se încheie contracte de pensii facultative pentru salariați. Valoarea contribuției lunare este de 200 lei/lună.

În cazul unui salariat pentru care se plătește un venit brut de 5.000 lei, sumele fiind suportate de angajator, calculul impozitului și al contribuțiilor este următorul:

- Suma neimpozabilă lunar: $400 \text{ euro} / 12 \text{ luni} = 33,33 \text{ euro/lună}$

În luna iunie anul N, cursul de schimb comunicat de BNR pentru data de 30 iunie anul N este 4,5926 lei/euro (curs ipotetic).

- $33,33 \text{ euro/lună} \times 4,5926 \text{ lei/euro} = 153,07 \text{ lei/lună}$

Contribuția neimpozabilă: 153,07 lei/lună

Suma considerată avantaj: $200 \text{ lei} - 153,07 \text{ lei} = 46,93 \text{ lei/lună}$.

Venit bază de calcul pentru contribuții sociale: $5.000 \text{ lei} + 46,93 \text{ lei/lună} = 5.046,93 \text{ lei}$

Rețineri:

– CAS: $25\% \times 5.046,93 \text{ lei} = 1.261,7 \text{ lei}$

– Fond sănătate: $10\% \times 5.046,93 \text{ lei} = 504,7 \text{ lei}$

Baza de calcul al impozitului: $5.000 \text{ lei} + 46,93 \text{ lei} - (1.261,7 \text{ lei} + 504,7 \text{ lei}) = 3.280,5 \text{ lei}$

Asigurarea protecției și securității în muncă de către angajator

Angajatorul este obligat să își protejeze angajații conform prevederilor **Legii nr. 319 din 14 iulie 2006, Legea securității și sănătății în muncă**. Normele de aplicare a Legii nr. 319/2006 se regăsesc în H.G. nr. 1.425 din 11 octombrie 2006.

Legea are ca scop instituirea de măsuri privind promovarea îmbunătățirii securității și sănătății în muncă a lucrătorilor, prin:

- prevenirea riscurilor profesionale;
- protecția sănătății;
- securitatea lucrătorilor.

La art. 5 din Legea nr. 319/2006 se regăsesc următoarele definiții utile pentru aplicarea prevederilor legislației contabile și fiscale:

- **lucrător** = persoana angajată de către un angajator, inclusiv studenții, elevii în perioada efectuării stagiului de practică, ucenicii și alți participanți la procesul de muncă, cu excepția persoanelor care prestează activități casnice;
- **angajator** = persoana fizică sau juridică ce se află în raporturi de muncă ori de serviciu cu lucrătorul și care are responsabilitatea întreprinderii și/sau unității.

Din punct de vedere fiscal, cheltuielile pentru asigurarea protecției și securității în muncă, înregistrate în evidența contabilă, sunt deductibile la determinarea rezultatului fiscal:

- dacă **angajatorul este persoană fizică autorizată**, caz în care sunt aplicabile prevederile art. 68 „Reguli generale de stabilire a venitului net anual din activități independente, determinat în sistem real, pe baza datelor din contabilitate” alin. (5) lit. m): „*Următoarele cheltuieli sunt deductibile limitat: ... m) cheltuieli pentru asigurarea securității și sănătății în muncă, potrivit legii;*”
- dacă **angajatorul este persoană juridică**, caz în care sunt aplicabile prevederile art. 25 „Cheltuieli” alin. (1): „*Pentru determinarea rezultatului fiscal sunt considerate cheltuieli deductibile cheltuielile efectuate în scopul desfășurării activității economice, inclusiv cele reglementate prin acte normative în vigoare*” coroborate cu cele de la pct. 13 alin. (2) lit. a) din normele de aplicare a acestui articol: „*În aplicarea prevederilor art. 25 alin. (1) din Codul fiscal, sunt cheltuieli deductibile la calculul rezultatului fiscal și cheltuielile reglementate prin acte normative în vigoare. De exemplu: a) cheltuielile efectuate pentru securitate și sănătate în muncă, potrivit legii;*”

Pentru angajat, nu reprezintă venituri impozabile contravaloarea următoarelor bunuri primite de la angajator, în mod gratuit, conform legislației în vigoare:

- echipamentul individual de protecție împotriva factorilor de risc care pot interveni în procesul muncii;
- echipamentul individual de lucru utilizat în timpul procesului muncii pentru a-i proteja îmbrăcămintea și încălțăminte;
- alimentația de protecție;

rațiunea nu reprezintă livrare de bunuri, chiar dacă angajatorul respectiv exercită dreptul de deducere a sumei TVA deductibile aferente achiziției acestora.

Exemplu:

Societatea Expertconstruct care are ca obiect de activitate construcțiile civile achiziționează, în luna martie anul N, 15 buc. opritoare de cădere cu alunecare pe suport de ancorare rigid, cu scopul dotării fiecărui muncitor cu echipamentul individual de protecție impus de legislația în vigoare. Echipamentul se acordă gratuit fiecărui muncitor la începerea lucrărilor de construcție la mare înălțime.

Valoarea totală a achiziției este în sumă totală de 2.499 lei (140 lei x 15 buc.) x 19% = 2.100 lei x 19% = 2.100 lei + 399 lei = 2.499 lei, din care:

- bază de impozitare TVA: 2.100 lei;
- TVA: 399 lei.

Pentru îndeplinirea obligațiilor contabile și fiscale aferente lunii martie anul N, societatea Expertconstruct efectuează următoarele înregistrări contabile:

- Achiziția echipamentului de protecție în valoare totală de 2.100 lei:

%	=	401	<u>2.499 lei</u>
303		„Furnizori”	2.100 lei
„Materiale de natura obiectelor de inventar”			
4426			399 lei
„TVA deductibilă”			

Pentru TVA deductibilă în sumă de 399 lei, societatea exercită, integral, dreptul de deducere deoarece dovedește că achiziția efectuată este destinată realizării de operațiuni taxabile.

Factura primită de la furnizor se evidențiază în jurnalul pentru cumpărări și valoarea acesteia se raportează atât prin decontul de TVA cod 300, la rândul 24 „Achiziții de bunuri și servicii taxabile cu cota de 19%, altele decât cele de la rd. 27”, cât și prin declarația informativă cod 394, în cartușul C, alocat tranzacțiilor efectuate cu persoane impozabile înregistrate în scopuri de TVA (partener tip 1).

- Plata facturii furnizorului:

401	=	5121	2.499 lei
„Furnizori”		„Conturi la bănci în lei”	

- Înregistrarea pe cheltuieli a echipamentelor de protecție acordate, integral, în mod gratuit:

603.01	=	303	480 lei
„Cheltuieli privind materialele de natura obiectelor de inventar”		„Materiale de natura obiectelor de inventar”	

Se încadrează în categoria cheltuielilor de protocol doar contravaloarea achiziției de cafea, ceai, sucuri, apă la dozator care se pune la dispoziția persoanelor din afara societății, de exemplu, clienți, furnizori, auditori, organe de control etc.

Atenție!

Aceste cheltuieli efectuate de angajator, impuse de lege, nu trebuie înregistrate în evidența contabilă în debitul contului 6458 „Alte cheltuieli privind asigurările și protecția socială” deoarece astfel de cheltuieli se supun limitării fiscale conform prevederilor art. 25 alin. (3) lit. b) din Codul fiscal, prin aplicarea cotei de 5%, asupra valorii cheltuielilor cu salariile personalului.

Exemplu:

În data de 7 august anul N, I.N.M.H. anunță o temperatură de +37 grade C pentru orașul Brăila, caz în care societatea BRĂILA CONSTRUCT S.R.L. este obligată să asigure celor 48 de muncitori care lucrează în exterior, cantitatea de 192 litri de apă minerală, reprezentând 3 litri/angajat, la un program redus de 8 ore/zi, în loc de programul de șantier de 12 ore/zi.

Cantitatea necesară de apă este achiziționată cu factura în valoare totală de 4.185,60 lei, din care bază de impozitare TVA în sumă de 3.840,00 lei și TVA aferentă în sumă de 345,60 lei. Pentru suma de 345,60 lei, în calitate de persoană impozabilă înregistrată în scopuri de TVA în regim normal, societatea BRĂILA CONSTRUCT S.R.L. exercită dreptul de deducere conform prevederilor art. 297 alin. (4) lit. a) din Codul fiscal, deoarece realizează operațiuni taxabile din punctul de vedere al TVA.

BRĂILA CONSTRUCT S.R.L. consideră suma de 3.840 lei cheltuială deductibilă la determinarea profitului impozabil aferent trimestrului III anul N deoarece cantitatea de apă acordată gratuit muncitorilor se încadrează în limita reglementată prin O.U.G. nr. 99 din 29 iunie 2000, respectiv 2-4 litri/persoană/schimb.

În data de 7 august anul N se efectuează următoarele înregistrări contabile:

- Aprovizionarea cu apă minerală care se dă direct în consum, prin distribuirea către fiecare salariat, fără a fi stocată în depozit:

%	=	401	4.185,60 lei
6588		„Furnizori”	3.840,00 lei
„Cheltuieli de exploatare” – temperaturi extreme			
4426			345,60 lei
„TVA deductibilă”			

- Plata facturii furnizorului:

401	=	5121	4.185,60 lei
„Furnizori”		„Conturi la bănci în lei”	